

ERRSI TEATAJA

TEATETANTSU ERINUMBER – MAI 2011

Selleaastase rahvatantsusõprade suursündmuseni, TeateTantsuni, on jäänud kolm kuud. Täna on augustikuisele tuhande kilomeetri pikkusele tantsuteekonnale registreerinud **6200 tantsijat ja üle 450 rühma.**

TeateTantsu kodulehekülge www.teatetants.ee annab pidevalt teavet ettevalmistuste seisuga, ent lähenev suursündmus on tekitanud ka küsimusi. Seetõttu on Teataja maikuu number pühendatud Teatetantsu ettevalmistustele ja korduvatele küsimustele vastamisele.

Selgitusi jagab TeateTantsu projektijuht **Eero Kiipli**, tantsijate-rühmajuhitide küsimused koondab kokku **Kadri Valner**.

Milline on valmisolek TeateTantsuks kolm kuud enne sündmust?

Rühmad on registreerunud, meeskond on koos, maakondlikud juhid kontrollivad hetkel rühmi üle. Täna ei ole ükski rühm oma esialgsest soovist TeateTantsul kaasa lüüa loobunud. Jõgevamaa on hetkel pisut hõre, aga ilmselt seetõttu, et nemad on hõivatud naiste tantsupeo ettevalmistustega. Rohkem võiks tantsijaid olla ka Ida-Virumaalt. Tore on, et tantsijaid on tulnud ka väljastpoolt Eestit – näiteks Hiiumaal tantsib Peterburi rühm ja Jõgevamaal saame näha tšerkesse.

Mis ootab tantsijat TeateTantsul ees?

Igal rühmal on TeateTantsu juhendmaterjalist **eelnevalt** valitud viis tantsu, mille nimekirja ta esitab juulikuuks aadressile teatetants@errs.ee. Selle põhjal saame koostada igale rühmale *playlisti*. Soovituslikud 35 lugu ja näidised on ka internetis üleväl. Loo pikkus, edastatud lugude järjekord ja muusika ei pruugi täpselt kattuda. Kui valitud on näiteks mõni valss, siis võib saatemuusikaks olla suvaline valsilugu.

Oma **muusiku** võib rühm kaasa võtta, see on lausa tore. Ka korraldajatel on teekonnal muusikud kaasas, ent on loomulik, et nad ei jaksa 24 tundi järjest mängida. Veomasinale, mis sõidab tantsijate ees, on kohti kolmele muusikule. Aga pillimeeste kaasavõtmisest tuleb varakult teada anda. Sama moodi tuleb teada anda, kui rühm tahab tantsida mõnd kindlat tantsu, mida juhendmaterjalis ei ole. Kohapeal helitehnikutele CD ulatamisest oma paladega enam ei piisa.

Kui rühmas on mõni memm või taat, siis tuleks neist varakult **maakondlikule juhile** märku anda. Tema oskab öelda, milline lõik on näiteks vastu mäge ja aitab valida parema distantsi. TeateTantsu eel ongi iga rühma lähimaks abiliseks maakondlik juht (kelle kontaktid on kodulehel olemas), kelle käest saab alati abi.

Iga paar liigub umbes 200 meetrit. Selle, kuidas lõigud on tähistatud, otsustab iga maakond ise. Et nädalane pidev tantsumuusika võib muusikamasina ära väsitada, lähtugu tantsija reeglist: **improviseeri, muusika katkedes laula ise kaasa ja liigu muusika rütmis edasi.** See on TeateTantsu põhireegel.

Kuidas näeb välja teatevahetus?

Iga rühm tuleb oma lõigule oma transpordivahendiga. Autot tee äärde jätta ei tohi, sest seda nõuavad ohutusreeglid, see peatugu pigem kõrvalteel või kahe rühma vahetuskoahas. Tantsijad peaksid ka neid vaatama tulnud sõpradele teatama, et saatjate autod ei tohi teeservas seista.

Iga paar olgu oma lõigul varakult valmis. Alati on võimalik ka mingi ajaline nihe. Viimase info aja kohta edastab rühmale taas maakondlik juht.

Teatevahetuseks on tavaline **teatepulk**, mis antakse üle ühelt paarilt teisele. Kes on oma osa ära tantsinud, võib järgmise vahetusega kaasa kepsutada või siis rahulikult jalutada oma rühma vahetuskohta. Kaval on vanemad tantsijad jätta viimastesse vahetustesse.

Igaks juhuks on tantsijaid saatvas korraldajate bussis kaasas ka varupaarid. Seda juhuks, kui kõik lõigud ei ole tantsijatega kaetud või kui teel midagi juhtub.

Iga rühma viimane paar saab saateautos olevasse mälupuuksse panna ka mälupulgale salvestatud rühma info, mille edastame TeateTantsu lõppedes Eesti Kirjandusmuuseumile. Mida võiks oma rühma kohta kirjutada, seda saab lugeda TeateTantsu kodulehelt <http://www.teatetants.ee/folkloorikogumine> ja sellest on ka kirjutatud ERRSi Teataja. Mälupulga saab iga rühm Kultuuripealinn Tallinn 2011 korraldajatelt ja selle saadab rühmale teateTantsu meeskond. Igal juhul on see parim võimalus talletada oma rühma lugu tulevastele ajaloo uurijatele. Oluline on, et rühm kirjutaks mälupulgale ka rühma nime.

Juba mitmel korral on tehtud väikeseid teateTantsukesi, kus muuhulgas mõõdetud ka tee pikkust ja kulunud aega. Kui keeruline on 1000 kilomeetri läbimiseks aega planeerida?

Ülioluline on TeateTantsu **ajagraafik**. Iga tantsupaar liigub u 200 meetrit, keskmine liikumiskiirus on 6 kilomeetrit tunnis. Iga 15 kilomeetri järel oleme planeerinud 15 minutilise pausi. Saatemeeskonna vahetus toimub iga 12 tunni järel. Nendes pausikohtades toimuvad väikesed kontserdid ja tantsitakse edasi.

Kui oleme graafikust ees, siis venivad pausid veidi pikemaks. Kui oleme liikunud aga planeeritust aeglasemalt, siis jäävad karavani pausid ära. Sama moodi tantsitakse ka praamidel, mis viivad tantsijad esmalt Saaremaale ja Hiiumaale ning sealt taas mandrile tagasi.

Nädalase ja tuhande kilomeetrise marsruudi jooksul võib tulla igasuguseid üllatusi, ka viperusi. Teeme seda ju esimest korda elus. Aga rahvatantsija on kange rahvas, usun, et ta saab pisiviperustest üle.

Kas tulla tuleb rahvarõivais?

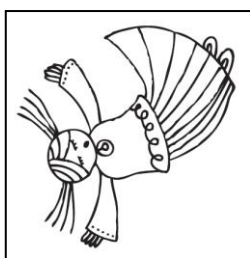
Ei pea, aga võib. Rõivastus olgu rahvuslik. Jalanõud mugavad, sest enamik teekonda möödub asfaltteel. Iga rahvatantsija teab, mida võtta kaasa laulu- ja tantsupeo rongkäiku. Eks TeateTantsule tuleks tulla sarnase varustusega ja olla valmis nii kuumaks kui vihmaks, kaasa peaks võtma nii veepudeli, peakatte kui vihmakeebi. Oluline on, et õhtune ja öine tantsija riputaks külge ka helkuri.

Siit jõuamegi üliolulise teemani – ohutuseni. Kuidas see on tagatud?

Ilmselt tuleb alustada sellest, milline näeb välja tantsukaravan. Karavanist pisut ees sõidab vilkuritega liikluskorralduse auto, otse karavani ees on teine vilkuriga turvaauto, Sellel on peal halogeennool, mis hoiatab vastutulevaid masinaid ja suunab need tantsijatest kaugemale rea äärde. Sellele autole järgneb masin muusikutega ning

helitehnikaga, siis tulevad tantsijad, nende järel buss saatemeeskonnaga, kus on peal ka esmaabi andjad ja kõige lõpus veel üks vilkuritega saateauto.

Tantsija tantsib AINULT muusikaauto ja saatebussi vahel, ta ei tohi kuhugi tormata, ega hüpata vastassuuna vööndisse. Eks turvajad jälgivad, aga endal peavad ka silmad lahti olema.

Oma abikäe on ulatanud nii maanteeamet kui politsei. Kiiruspiiranguid teelõikudel ette ei ole näha, erandiks on siin linnades suuremad ristmikud, kus hakkavad liiklust reguleerima politseinikud. Tallinnas on näiteks ohtlik koht Ülemiste ristmik ja Pärnus vana sild. Võib-olla on keerulisemates liiklussõlmedes abiks politsei. Liikluskorralduse tagab OÜ Meeskond, kes on korraldanud ka näiteks roheliste rattaretki ning teisi rahvarohkeid sündmusi.

Saatebussis on olemas meditsiiniline esmaabi. Valves on nii reservpäästerühma meditsiinitöötajad kui ka TÜ arstitudengid. TeateTantsu eel teavitame kõiki maakonnahaiglaid ning päästeüksusi. Usun samas, et neil tööd juurde ei tule.

Turvanõudeid silmas pidades ei ole me TeateTantsule tantsima kutsunud lasterühmi, kus vanust alla 16 aasta. Kui laps tuleb tantsima, peab tal olema täiskasvanu kõrval ja seda me küsisime juba ka rühmade registreerimisel.

Et öösel tantsija ei peaks kobama pimeduses, on tema ees sõitval muusikaautil peal prožektor, mille tuli on suunatud teele. Hea, kui tantsijal on lisaks helkurile ka kaevurilamp peas.

Tants on üks rõõmus tegevus, mida saab jagada paljudega. Kes veel TeateTantsust osa saavad peale teateTantsijate ja nende sõprade?

Pidulik on nii teateTantsu algus 20. augustil kell 9.30 kui ka selle lõpp 28. augustil kell 13. Mõlemad toimuvad Tallinnas Raekoja platsil. Lavastatud lõpetamisele on oodatud kõik TeateTantsust osavõtnud rühmad.

Mitmed paigad on välja mõelnud palju põnevat – nii näiteks saab Tartu linn 23. augustil ärgata pidulikult koos tantsuga: tantsijad on Tartus varahommikul kell 5.30 - 8 ja peatuvad kell 7 hetkeks Tartu raekoja platsil. Lisaks toimuvad paljudes teistes suuremates peatuskohtades kontserdid, kuhu on kõik kutsutud.

Eesti rahvusringhääling saadab iga päev tantsijaid ning korrespondendid annavad ka ülevaate teel toimuvast nii raadio- kui tele-eetris. Ka tehakse ülekanne TeateTantsu lõpetamisest Tallinna Raekoja platsil.

Piiblis on kümme käsku, mis seavad reeglid õigeks käitumiseks. Millised võiksid olla TeateTantsu kümme käsku, mis teele kaasa võetakse?

1. Tule keskendunult, tantsi nii, et süda oleks rõõmus ja sammud selged!
2. Liigu tantsides edasi. Kui muusika katkeb, improviseeri!
3. Pane selga sobiv riietus ja jalga mugav jalanõu!
4. Ole nähtav, kanna helkurit!
5. Ära torma teele, tantsi vaid saateauto ja -bussi vahel!
6. Tule varakult kohale, ära jäta oma autot tee äärde vaid kõrvalteele!
7. Kui vajad abi, pöördu saatemeeskonna poole!
8. Rühmajuht, salvesta maakondliku juhi telefoninumber oma telefoni, kriisikommunikatsiooni esimene lüli on tema!
9. Ära jäta kasutamata võimalust jätta oma rühmast jälg tulevastele folklooriurijatele. Võta mälu pulgaga kaasa rühma ajalugu!

10. Ole valmis igasugusteks üllatusteks, sest nädalaga tuhandet kilomeetrit läbides neid ikka juhtub!

11. (See on juba pealekauba, see-eest olulisim!) Kui oled läbinud TeateTantsu, on sul, mida oma lastelastele uhkusega rääkida, sest TeateTants toimub vaid ÜKS kord!

Lisa küsi TeateTantsu projektjuhilt Eero Kiipilt tel. 56496102 ning teatetants@errs.ee

LÕPETAS JÄRJEKORDNE RAHVATANTSUJUHTIDE KOOLI LEND

21. mail lõpetas Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuses järjekordne lend rahvatantsujuhte. Päris punkti rahvatantsujuhtide koolile paneme Jõgeval, I naiste tantsupeol, kus osaleme kahe rühmaga. Soov seal tantsida sündis meie ühisel tahtel ja jõupingutusel.

Rahvatantsujuhtide kooli valiti 2009. aastal need, kellel puudus tantsuõpetaja, ringijuhid eriharidus ja tantsurühma juhtimiskogemus, kuid oli hea praktiline tantsukogemus. Koolis õppimise vastu oli suur huvi, sellest kirjutati toona pressiteates nii: *“ENNEOLEMATU TUNG RAHVATANTSUJUHIKS !”*

40 kandideerijast sai kooli 23, lõpetas 20 kursuslast. Tantsujuhid on öelnud, et õppimine sellel kursusel oli lausa ainulaadne võimalus, samuti olid innustajaks õnnestunud tantsupeod ja positiivsed emotsioonid paljudel tantsuüritustel (talvised tantsupeod, maakonna tantsupäevad, meeste tantsupidu, võistutantsimised).

Igas rahvatantsujuhis peab olema kordumatu isiksuse sarm, loomingulisus ja palju oskusi inimestega suhtlemisel. Need on inimesed, kes peavad lugu oma tantsijast. Praegust kursust iseloomustab tõsine suhtumine oma koolitöösse, hea tantsuoskus ja soov õppida ning areneda. Nad on leidnud aja õpinguteks oma pere ja töö kõrvalt, sest neil on siiras soov omandada tantsujuhi oskused: tantsukeel ja -meel ning oskus rühmaga töötada.

Kolmeaastases rahvatantsujuhtide koolis jagasid oma teadmisi ja oskusi õpetajad Ilma Adamson, Kalev Järvela, Angela Arraste, Maie Orav, Ülo Luht, Ülle Toming, Kai Randrüüt, Ago Herkül, Helen Reimand, Igor Tõnurist, Reet Piiri, Mall Noormets, Anu Sööt, Meeli Roosalu, Ulrika Grauberg ja teised tuntud tantsuloojad, lavastajad.

Tänavused tublid rahvatantsujuhtide kooli lõpetajad on:

Airi Kruusimäe Sõmerust, Maire Jürgel Tartumaalt, Kaja Kopliorg ja Marju Aul Jõhvist, Kaja Naarits Tallinnast, Age Leedo Harjumaalt, Inga Väli Imaverest, Kaire Ojavee Otepäält, Tiina Kukk Keenist, Kaja Oja Toilast, Tiina Luik Vokast, Pille Täht Lasvalt, Malle Nööp Paidest, Ene Klaus Märjamaalt, Grete Polding Raplast, Pille Siilak Järvamaalt Koigist, Sigrit Lepikmäe Pärnu-Jaagupist, Reet Sillavee Kuressaarest (õpib TLÜ-s) Raina Soosaar Haapsalust ja Liina Sauk Tartust.

Rahvatantsujuhtide õpetamine sellises täienduskoolituse vormis sai alguse juba 1953. aastal. Sellest koolist on välja kasvanud paljud praeguseks tunnustatud tantsujuhid. Kuna on kinnitatud tantsuspetsialisti kutsestandard, siis on kooli lõpetades võimalik taotleda ka tantsuspetsialisti kutset. Pikaajaliste traditsioonidega koolituse eesmärk on anda põhjalikke teadmisi ja praktilisi oskusi eesti rahvatantsu alal. Koolituse kaugem eesmärk on see, et ka järgnevatel aastakümnetel oleks Eestimaal ikka tublid ja eesti tantsu hästi tundvad tantsuõpetajad.

Koolitus toimus programmi *Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes* raames ja selle korraldamist toetas Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik.

Tantsumemm Helju Mikkel on mõtisklenud oma luuletuses "Jäljed" nii:

*Maa on täis inimeste jälgi-
arukaid ja arutuid,
sihipäraseid ja sihitud jälgi*

...

*Ajast aega püsivaid ja kaduvaid jälgi-
aina astumise, peatumise ja taas
astumise jälgi*

Hea, et tagasi vaadates näeb tulijaid, kes jätkavad heade jälgede rada. Need tulijad olete TEIE, head lõpetajad.

Klassijuhataja Kaja Tammik

RAHVAKULTUURI KESKUS KOOLITAB OPERAATOREID

RAHVAKULTUURI
K E S K U S
RAHVAKULTUURI
ARENUS- ja KOOLITUSKESKUS

Eesmärk: Audiovisuaalse kirjaoskuse omandamine, mis võimaldaks valmistada video-klippe konkreetsetel teemadel, jäädvustada sündmusi, inimeste meenutusi, teha intervjuusid, süstematiseerida ja arhiveerida filmitud materjali, vaimse kultuuripärandi nimistu (www.rahvakultuur.ee/vkpnimistu) ja rahvakultuuri andmekogu (www.rahvakultuur.ee/andmekogu) videokorrespondentide võrgustiku loomine.

Sihtgrupp: Harrastuskollektiivides osalejad, kultuuri-, huvi- ja noortekeskuste juures tegutsevad inimesed, seltside ja MTÜ-de liikmed, kohalikud videoettevõtted, gümnaasiumiõpilased. Koolitusel osalemine eeldab kaamera (mis võimaldab filmida formaadis 16:9) ja arvuti kasutamise võimalust.

Toimumise aeg: 31. mai, 21. juuni, 2. august, 13. september 2011. Koolitus toimub loengute, praktiliste tundide ja individuaalse e-õppena õpetaja juhendamisel. Viimasel kokkusaamisel toimub salvestiste avalik esitus.

Koolitaja: Jüri Tallinn, meediaprojektide juht, režissöör

Läbiviimise koht: Esimene õppus Rahvakultuuri Keskuses J. Vilmsi 55, Tallinn

Koolitusjuht: Hille Tarto, e-posti aadress hille.tarto@rahvakultuur.ee

Kursuse tasu: 130 €

Registreerumine tel 6009291 või e-posti aadressil keskus@rahvakultuur.ee

RAHVALIKU VIIULIMÄNGU PÄEVAD TULEKUL

Toimumisaeg ja -koht: 28.-30. juunil Oru Külakeskuses Harjumaal.

Eesmärk ja sisu: Rahvamuusikaorkestrite laulupeo repertuaari kinnistamine, rahvalikus stiilis pillimäng, regilaul, laulumäng, lihtsamate rahvapillide valmistamine.

29. juunil kell 19.00 rahvapidu (kontsert) Orus Harjumaal.

3. juulil osavõtt XI noorte laulu- ja tantsupeost "Maa ja ilm".

Sihtgrupp: Rahvamuusikaansamblike viiuldajad, muusikakoolide viiuliõpilased ja nende õpetajad.

Õpetajad: Enrik Visla, Juta Helilaid, Jaagup Kippar, Toivo Tubli, Kail Visla, Ingrid Arro, Tarmo Kivisilla, Angelika Kadarik.

Kuidas kohale saab: Eribuss viulimängu päevadele väljub Tallinna autobussijaamast 28. juunil kell 11.00 marsruudil Tallinn-Oru (Harjumaa). Kes soovib, võib ise kohale sõita (Oru asub 35 km Tallinna – Tartu maanteel, sissesõit Tuhala Nõiakaevu suunas). 30. juunil viib tellitud buss kursusest osavõtjad otse Tallinna laulu- ja tantsupeole.

Mida kaasa võtta: Viiul, pult, laulupeo noodid, rahvariided, magamiskott, madrats, vihmakeep ja isiklikud tarbeasjad.

Kulud: Kokku 13 eurot toidurahaks (6 söögikorda Oru põhikoolis, maksta kohapeal). Transport marsruudil Tallinn-Oru-Tallinn on tasuta.

Teata osavõtust: Hiljemalt 30. maiks telefonil 55538246 (Juta Helilaid).

TÄHELEPANU!

Selleaastase noorte tantsupeo "Maa ja ilm" II eelvooru ajal kategoriseeris ERRS kõik laste- ja noorterühmad. Tulemused leiad siit: <http://www.errs.ee/index.php?id=62505>

PALJU ÕNNE

3.06 Ele Kõiv 55
10.06 Aino Kõgel 75
12.06 Janne Hints 45
16.06 Lembe Rätsep 40
17.06 Milvi Pedosk 50
19.06 Ene Laak 60
19.06 Ave Naano 40
21.06 Liia Alling 50
28.06 Reet Leemets 75

Järgmine ERRSi Teataja ilmub juunis. Kaastööd oodatud 15. juunini aadressil kadri@errs.ee (Kadri Valner).